

MŪSU LIETUVA

NR. 29 (1819) SEMANÁRIO - 1983 LIEPOS - JULHO 28 D. - Cr\$ 120,00 - Rua Juatindiba, 28 - Caixa Postal 4421 - 01000 SÃO PAULO, Tel. 273-0338

Šeštajame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seima Čikagoje 1983 m. birželio 26 – 30 d.d. Priekyje – Brazilijos lietuvių atstovai. Iš kairės: prel. Pijus Ragažinskas, Jonas Bratkauskas, Magdalena ir Aleksas Vinkšnaičiai, Aleksandras Bumbliis.
Nuotr. J. Tamulaičio

SULIETUVINTI SPORTA

Sportinė veikla yra lietuviškojo gyvenimo dalis. Be sporto neapsieina didžiosios mūsų šventės, kaip Pasaulio Lietuvių Dienos, Kanados Lietuvių Dienos, Australijos Lietuvių Dienos ir t.t. Be to, sportinė veikla yra ta sritis, kuri patraukia jaunimą. Jeigu į visuomeninę veiklą jaunimą reikia raginti stumte stumti, tai į sportinę veiklą jis pats ateina panašiai kaip į tautinių šokių grupes. Čia jaunuolis randa ir save panašius draugus, su jais bendrauja, susigyvena ir tampa sportinės veiklos dalimi. Jei gerų vadovų dėka sportinis sambūris išauga į pajėgų vienetą, gali pagarsėti tarptautinėje plotmėje, išgarsinti lietuvių vardą, atkreipti kitataučių visuomenės dėmesį. Neleituviai žiūrovai ir laikraščių skaitytojai, pamatę bei sužinoję apie lietuvių komandos laimėjimus, pradeda teirautis, kas yra tie lietuviai. Nemanykite, kad plačioji kitataučių visuomenė daug žino apie lietuvius ir Lietuvą. Kartais tenka susidurti su visišku nežinojimu. Daugeliui Lietuva yra visai nežinomas kraštas, o lietuviai – negirdėta tauta. Sportinė veikla, išvedanti lietuvius į tarptautinę areną, gali labai naudingai pasitarnauti lietuvių tautai informacine prasme, ypač tais atvejais, kai rengiama iškilus sporto šventė su pirmaujančių sportininkų dalyvavimu arba kai iškilus lietuvių komanda lanko įvairius kraštus ir dalyvauja tarptautinėse rungtynėse.

Nėra abejonės, kad lietuvių išeivija negali apsieiti be sportinės veiklos, jei nori išlaikyti savo jaunimą lietuvių veiklos rėmuose. Jei nebus lietuvių sporto klubų, jaunimas dalyvaus vietiniuose arba kitataučių klubuose. Tad negali būti kalbos apie lietuvių sporto klubų panaikinimą. Reikia kalbėti ne apie jų panaikinimą, bet apie jų organizavimą, išlaikymą ir tobulinimą. O kalbos apie lietuvių sporto klubų panaikinimą kartais pasigirsta dėlto, kad juose mažai beliko lietuviškumo. Treniruotėse, žaidynėse, sueigose girdėti tik vietinė kalba. Visi sportiniai terminai, aiškinimai, instrukcijos – vietine kalba. Jaunesni vadovai nebemoka aiškinti lietuviškai, o jeigu kartais jie moka, tai jų aiškinimo nesupranta žaidėjai. Klubo vardas lietuviškas, bet jo

veikloje nebematyti nieko lietuviško. Tokia padėtis kelia susirūpinimą lietuvių visuomenėje, nes jaunuoliai-ės lietuvių sporto klubuose nebegaus nieko lietuviško. Vadovai gi teisinasi, kad ne jų pareiga mokyti žaidėjus lietuvių kalbos, kad tai turi padaryti šeimos, mokyklos, kursai, lituanistinės organizacijos. Sporto vadovų paskirtis esanti mokyti jaunimą sporto, o ne lituanistikos. Taigi susidarė keista būklė: iš vienos pusės sportinė veikla yra būtina lietuvių gyvenimo dalis, iš kitos – ji yra labiausiai nutolusi nuo lietuviškumo. Reikia tad jį ieškoti galima geriausio sprendimo.

Jau minėtas siūlymas atsisakyti sporto klubų ir panaudoti jiems skiriamas lėšas tiesiogiai lituanistiniams dalykams nėra priimtinas, nes tuo būdu netektume svarbios lietuviškojo gyvenimo šakos, taip patrauklios jaunimui. Remti sporto klubus, kurie nieko nebeduoda lietuviškumui irgi nepriimtinas dalykas. Belieka vienintelis priimtinas sprendimas – sulietuvinti esamus sporto klubus. Skamba keistai sulietuvinti lietuvių klubus. Taip bet tikrove yra tokia, kad po trijų dešimtmečių išeivijoje lietuviškumas visur susilpnėjo, o sporte ypatingai, nes jame vyrauja čigamiškas jaunimas. Reikia tad stiprių pastangų atnaujinti lietuviškumo dvasias sportinėje veikloje. Inicijatyva turėtų prisiimti nuo vyriausios vadovybės, kuri suvažiavimuose galėtų pateikti praktinius planus lietuviškumui atnaujinti. Visi klubai turėtų jausti, kad jų veiklos pagrindas yra lietuviškumas. Visose šventėse visuomenė turėtų jausti, kad sportas nėra atsijęs nuo bendros lietuvių veiklos. Pvz. specialios sporto šventės pamaldos lietuvių kalba būtų ženklas, kad sportininkams rūpi ne tikiai krepšinis ar tinklinis. Sportininkų eitynės su vėliavomis miesto gatvėmis lietuvių vardu irgi prisidėtų prie lietuviškumo dvasios stiprinimo. Sportininkų bendravimas su P. Amerikos lietuviais sportininkais irgi prisidėtų prie stiprinimo linkmės. Yra įvairių galimybių, tik jas reikia tinkamai panaudoti, o svarbiausia – ryžtingai siekti sportinės veiklos sulietuvinimo.

Tėviškės Žiburiai

SEMANARIO
MŪSŲ LIETUVA
 "NOSSA LITUANIA"

Rua Quatindiba, 25 Parque da Moura - CEP 05124
 São Paulo - Brasil Caixa Postal 442 - CEP 01000
 Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
 Administrador: PETRAS RUKŠYS
 Redige: Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$ 5.000,00
 Prenumerata paprastu paštu užsieniu: 35 Dol.
 Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
 GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$ 10.000,00
 Užuojautos. Sveikinimai ir Skelbimai - Anuncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr\$ 400,00
 Už skelbimų kalbą ir tūną. Redakcija neatsako
 Straipsnius ir Korespondencija Redakcija taisy bei tvarko savo nuožūra.
 Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėju nuomone.
 Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVENAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Apskoro numerio kaina Cr\$ 120,00
 I P. Amerka oro paštu: 45 Dol.
 I tolimus kraštus: 75 Dol.
 Vieno Numero GARBĖS: EIDEJAS Cr\$ 8.000,00
 mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr\$ 400,00
 Rašiniai gražinami tik autoriui prasant

POPIEŽIUS VYKS OKUPOUOTON LIETUVON ?

Jonas-Paulius II pakviestas aplankyti ir Lietuvą

Lietuvos vyskupai, lankydami Romoje 1983 m. pavasarį, buvo priimti Šv. Tėvo audiencijoje, kurioje vysk. L. Povilonis, Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinis administratorius, pasakė kalbą, išreiškdamas pageidavimą, kad Šv. Tėvas aplankytų Lietuvą. Pastarasis, jau daug kraštų aplankęs, mielai tai padarytų, jeigu okupacinė sovietų valdžia leistų. Grįžęs iš Lenkijos, kurion sovietinė valdžia įsileido tam tikrom sąlygom, noro išbandyti galimybę keliauti į Lietuvą ir Sov. Sąjungą.

Kaip matyti iš žinių agentūrų pranešimų, Jonas-Paulius II jau pradėjo derybas su Kremliumi. Tą žinią paskelbė kaikurie didieji dienraščiai ir radijas, nepateikdami jokių komentarų ir pasitenkindami tik keliomis eilutėmis. Žymiai platesnę informaciją paskelbė Toronto dienraštis "Star" 1983.VII.5 laidoje. Jo informacija gauta Varšuvoje iš katalikų sluogsnų.

Toje informacijoje sakoma, kad šios nepaprastos kelionės tikslas yra Lietuva. Esą 1984 m. kovo mėnesį sueina 500 metų nuo Lietuvos globėjo šv. Kazimiero mirties. Tai būtų puiki istorinė proga popiežiaus kelionei. Ar ji įvyks, niekas dar nežino, tačiau pirmieji pasiteiravimai Maskvoje jau padaryti.

Jonas-Pauliaus II kelionė būtų grynai asmeninė ir sielovadinė. Jis nekartą yra sakęs, kad pusė jo širdies priklausanči Lietuvai. Be to, jis yra pasiryžęs integruoti, įjungti Rytų Europos tautas į pagrindinę katalikybės srovę.

Diplomatiniai sluoagniai, kuriems tas Šv. Tėvo užmojis yra žinomas, jį sutiko abejingai ta prasme, kad tokia kelione priklauso nuo Sov. Sąjungos vyriausybės, kuri yra ateistinė. Dėlto vargu ar ji sutiks duoti leidimą. Šv. Tėvo kelionė šiuo metu j betkuria Sov. Sąjungos srity būtų iki šiol negirdėtas dalykas, o juo labiau į Lietuvą, kurioje katalikybė ir tautiškumas yra glaudžiai susiję. Kremliaus akyse ji yra labiausiai besipriešinantanti respublika. Dėlto Šv. Tėvo kelionė Lietuvon galinti būt rizikinga sovietiniu požiūriu.

Vienas vakariečių diplomatas pareiškė nemanąs, kad sovietai įsileistų popiežių, tačiau antra vertus jie moka jį apraizgyti varžtais. "Aš manau, kad rusai pareikalaus tokios didelės (politinės) kainos už įsileidimą, kad popiežius negalės sutikti" — pareiškė diplomatas.

Vatikano spaudos įstaiga, paklausta žurnalistų apie minėtą Šv. Tėvo kelionę, atsisakė ką nors pareikšti — ji nepaneigė minėtos žinios, bet ir nepatvirtino.

Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministerija irgi atsisakė ką nors tuo klausimu pareikšti.

Pranešime iš Varšuvos sakoma, kad Sov. Sąjungoje yra 7 milijonai katalikų. Jų dauguma yra susitelkusi šiaurės vakaruose, ypač Baltijos respublikose, vakarinėje Gudijoje ir Ukrainoje, kuri prieš II D. karą priklausė Lenkijai. Išskyrus Lenkiją, niekur katalikybė nesanti taip giliai jaugusi tautos tradicijon, kaip Lietuvoje. Ten katalikų esama apie 80%, o 70% santuokų yra tikybinės, gi vaikų krikštai siekia 90%.

Nei iš Vatikano, nei iš lietuviškų

NAUJA "LKB KRONIKA (NR. 56) APRASO "DIDĖJANTĮ MASKVOS SPAUDIMĄ".

Kun. Alfonso Svarinsko suėmimo aplinkybės išsamiai aprašomos neseniai Vakarų pasiekusiame LKB Kronikos 56-ame numeryje (1983.II.14). Jis buvo apgaulingai iškviestas į Rašinių autoinspekciją, kur jį areštavo Svarinsko suėmimas iššaukė daug protestų Lietuvoje ir užsienyje. Anot Kronikos, "Maskvos spaudimas didėja". Padažnėjo KGB inspiruoti laišakai Lietuvos vyskupams ir kunigams. Buvo kratomi ir tardomi Tikinčiųjų Teisėms Ginti katalikų komiteto nariai, kun. Jonas Kauneckas ir kun. Algimantas Keina. KGB ir toliau teroro zuoja Ireną Skuodienę, į kurios butą saugumiečiai buvo įsiveržę 1982 m. gruodžio 8 d. Jadvyga Bieliauskienė suimta 1982 m. lapkričio 29 d. Garliavoje, laikoma Vilniaus saugumo izoliatoriuje; ji kaltinama moksleivių religinio būrelio organizavimu, parašų rinkimu po tikinčiųjų pareiškimais. "ir kt. Taip pat buvo grubiai tardomi Stasė Tamutienė, Bernadeta Mališkaitė, Ona ir Zita Šarkauskaitės, Daiva Tamošiūnaitė, kun. Benediktas Urbanas, Arūnas Kavaliauskas, Vilija Masytė ir kt. Henriko Ratarto tėvai pasiuntė pareiškimą LTSR prokurorui, reikalaujant, kad saugumas "paliktų ramybėje" jų sūnų ir neverstų jį dirbti saugumo agentu. Toliau persekiojamas Jonas Sadūnas, kurį KGB vargino ir ligoninėje. Kun. Sigitas Tamkevičius įspėtas už tikinčiųjų procesijos organizavimą 1982 m. lapkričio 1 d. Naujame Kronikos numeryje aprašomas 35 ius metus lageriuose praleidusio politikinio Petro Paulaičio paleidimas 1982 m. spalio 30 d. Jam buvo pagrąsinta, kad jei mėgins rašyti praeities atsiminimus — dings be žinios. (ELTA)

šaltinių kol kas nėra jokių tiesioginių žinių apie Šv. Tėvo užmojų aplankyti Lietuvą, Yra žinoma tik tiek, kad 1984 m. Lietuvoje ir išėjimo rengiamasi plačiai minėti šv. Kazimiero 500 metų sukaktį. Šv. Tėvo kelionė Lietuvon ta proga būtų nepaprastai reikšmingas mostas visai lietuvių tautai.

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
 Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Coq. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NICIPORCIUKAS
 CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

R.Cap.Pacheco Chaves 1206 fone:273-6696

R. Itapeva, 49 - Cj. 35 fone: 288-4770

KUN. PETRAS MASKOLAITIS EKVATORIAUS MISIJŲ PĖLIŲ

(tęsinys iš praeito nr.)

1929 m. pribuvau į Kauną ir su būreliu kitų lietuvių jaunuolių, kun. A. Skelčio lydimu, važiuojome į Italiją, Torino miestą, kur saleziečių centras. Ten pavaišinti ir pernakvoję, atvykome į Perosa Argentinos miestelį, kur jau radome 20 kitų lietuvių kandidatų į saleziečius ir juos bemokančius, į saleziečių vienuoliją įstojusius lietuvius klierikus.

Po metų Perosoje, kun. Skeltys pasikvietė mane ir paklausė, ką aš norėčiau pasirinkti. Aš jam atsakiau, jog pasivedu jo nutarimui. Jis gi pareiškė man savo nuomonę, sakydamas:

– Tu gi, Petruk, pasilik dar du metus čia mokytis ir, po to, galėsi stoti į naujokyną kaip einęs į kunigus.

Greit prabėgo tie trys metai Perosoje ir 1932 m. įstojau į didelį saleziečių naujokyną Villa Moglia, kur tais metais buvo 140 naujokų. Dar naujokyne padaviau prašymą vykti į Ekvatoriaus misijas – ir buvau priimtas. Prieš kelionę į Ekvatorių Torine sutikau kun. A. Sabaliauską, vykstantį į Indiją. Be to, prieš išvykdamas į Pietų Ameriką, turėjau laimės trumpam laikui parvykti į Lietuvą, atsisveikinti su namiškiais.

1933 m. įvairiais laivais plaukėme į Pietų Ameriką kol pasiekėme Ekvatoriaus uostą Guayaquil, iš kur į centralinę saleziečių misijų seminariją Cuenca. Už metų laiko į čia atvyko ir klierikas Stasys Matutis, su kuriuo ilgą laiką turėjau progos pasikalbėti lietuviškai.

1935 m., baigęs filosofijos seminarijos skyrių Cuencėje, porą mėnesių pabuvojęs vėsesniame ore kalnuose ir atlikęs metines rekolekcijas, buvau paskirtas į saleziečių misijų punktą Mendez, kurį atrado ir atidarė saleziečiai 1915 m. Pora kilometrų nuo Mendez yra upelis Cuchanza, prie kurio 1919 m. buvo atidarytas kitas saleziečių misijų punktas ir indėnų kivarų bendrabutis. Cuchanzoj sudėjau savo amžiuosius įžadus ir ten ilgesnį laiką darbavau. Sekmadeniais eidavau į Mendez parapiją dirbti su vietiniu jaunuimu, o šio kiadieniai padėjau statyti medinę bažnytelę. Cuchanzoj vadovavau hidro elektrinės atnaujinimo darbuose ir pan. 1936 m. buvau pasiųstas į Sucua misiją (įkurta saleziečių 1933 m.). Ten buvau vadovu ir mokytoju indėnų kivarų iki 1938 m.

Dalį savo kunigiškojo mokslo atlikau Ekvatoriuje ir atėjo laikas paskutinius keturis metus iki kunigystės stoti į didžiąją seminariją. Reiškia, pirmuosius penketą metų mokiausi ir darbavau Ekvatoriuje – saleziečių misijose. Man skirtoji didžioji saleziečių seminarija buvo Italijoje – Monteortone, kur atvykęs, mokiausi ir 1942 m. buvau įšventintas kunigu.

Esant įsisiūbavusiam II pasaulinio karo metui, negalėjau svajoti vykti Lietuvon ir ten atlaikyti savo lauktosios kunigystės primicijas, turėjau lūkuriuoti Italijoje kol atsirastų tinkama galimybė sugrįžti į Ekvatorių, mano darbui pasirinktą kraštą, jo indėnus gyventojus kivarus ir jau dalinai pripratus prie jų gyvenimo sąlygų bei papročių. Laikiniai, kol atsidarys keliai į Ekvatorių, nuvykau į saleziečių įstaigą Venecijoje, kur turėjau progos plačiai pažinti tą ypatingą miestą, jo apylinkes ir padirbėti paišdykusiųjų vaikų jaunimo centruose. Po pusės metų gavau iš savo viršininkų laišką, kuriame jie mane klausė, ar dar esu vis palinkęs grįžti į Ekvatoriaus respubliką.

Mano atsakymas buvo pilnai teigiamas. Tada prasidėjo kryžiaus keliai dėl dokumentų. Lietuviškasis mano pašas buvo išsibaigęs. Per Bolivijos saleziečius gavau aš ir M. Pusciaus Vatikano pasus; mat buvome kviečiami į La Paz kaip Bolivijos tarptautinės seminarijos profesoriai. Tokiu būdu leidomės kelionėn per Atlantą orlaiviu, o toliau laivu. Bet kokia kelionė! Kiek visokių sunkumų ir kliūčių!

Pagalčiau, pasiekiau La Paz Bolivijoje, kur vietiniai saleziečiai man parūpino tinkamą įvažiavimą į Ekvatorių. Pirmiausia nuvykau į Titicaca vietovę, Bolivijoje, kur radau lietuvių saleziečių kunigą Inkratą. Pas jį apsisostojau keletą dienų ir, kiek pailsėjęs, leidausi į

tris dienas autobusu truncančią kelionę į Limą. Iš ten Gallao uoste išplaukiau Ekvatoriaus link. Po savaitės atsiūžėme jau Ekvatoriaus uoste Guayaquil, iš kur įvairiomis priemonėmis vykome į Cuencą. Čia mano viršininkai ir draugai manęs laukė. Visa paskutinioji mano kelionė iš Italijos į manąsias misijas užtruko 16 mėnesių.

Dabar ir prasidėjo mano tikras kunigiškasis misijonieravimas.

1944 m. susitikau su savo misijų viršininku, kuris man pasakė, kad vykčiau su juo į keletą viena nuo kitos atstu misijų stoties; ten vietine indėnų kalba pravesiva susikaupimo dienas kiekvienoj iš jų ir, po to, vienoj kurioj mane paliksiąs. Taip ir padarėme. Paliko mane Sucua misijų punkte viršininku, kuriuo nenutrūkstamai visose kitose misijų vietovėse išbuvau iki 1981 metų. Šioje, pirmoje mano viršininkavimo misijoje, buvo maloniau man dirbti, nes mano buvę mokiniai – kiviukai jau buvo suaugę, kiti žmonės pažįstami ir jau nesvetimi buvo jų vietiniai papročiai ir įmanomas vietinis maistas. Sucua buvo kartu ir parapija nedideliame skaičiui kolonų (reiškia, baltųjų, atsikėlusiu į miškus), indėnams ir jų vaikams bendrabutis. Čia kartu su manimi dirbo kitas kunigas, vienas klierikas ir trys broliai saleziečiai. Visiems čia buvo pakankamai darbo, ir iš turimo ūkio mltome ir pragyvenome. Né autobusai né orlaiviai čia dar neatvykdavo. Tik 1947 m. atskrido pirmas, mažas orlaivukas, kas buvo didis nustebimas žmonėms ir gyvuliams...

1947 m. mane nukėlė į neseniai įsteigtą saleziečių misiją – Sevilla Do Bosco. Čia radau dvigubai didesnį bendrabutį kivarų berniukams ir kur buvau įkurta parapija. Apie šią vietovę yra užrašyta istorijos puslapiuose: ispanas Salinas įkūrė Sevilla de Oro; po kiek metų kivaras Kiruba su 20.000 kivarų užpuolė tą miestą, išžudė visus gyventojus ir patį miestą sudegino. Tik būrelis ispanų išsigelbėjo, perbėgė į kitą pusę Upano upės, kur vėliau įsikūrė Macas miestas ir ten stebuklingu būdu apsigynė nuo kivarų.

1925 m. saleziečiai misijonieriai atvyko į Macas, organizavo parapiją, įsteigė mokyklas ir nuolatės pėsti lankė džiunglėse gyvenančius indėnus - kivarus. 1930 m. čia buvo įkurtas bendrabutis kivarų vaikams.

(bus daugiau)

Dra. HELGA HERING

MÉDICA – GYDYTOJA
HOMENS SENHORAS CRIANÇAS
Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590
De 2a a 6a, das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.
KALBAMA LIETUVIŠKAI

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI
YRA SAVOS TAUTOS GYNĖJAI

Antanas Dutkus

LIETUVIŲ SPAUDA BRAZILIJŲ

Tęsa iš Nr.26(1816)

"Lietuvių Aidas
Brazilijoje"

Nuo pat savo išsikūrimo dienos ir užėmęs leidėjų nustatytą poziciją, "Lietuvių Aidas Brazilijoje" nenukrypė nuo jos per visą savo egzistavimo laiką. Tyliai vienuolika sunkių ir audringų metų išleikė duotus pažadus skaitytojams. Uolinosi su jais visa kuo, kas tik buvo reikalinga ir būtina kultūringam žmogui, organizuotai visuomenei. Netaupė vietos savo puslapiuose įvairiems keliamiems klausimams gilinti, visokeriopą iniciatyvą nušviesti ir tarti savo žodį dėl būsimos kolonijai naudos toms iniciatyvoms įgyvendinti. Laikraštyje atsispindėjo geros ir blogos, ūkanotos ir saulėtos nuotaikos lietuvių vietos gyvenime, o taip pat veikiančios Lietuvoje ir visame pasaulyje. Kiekvienas ge-

ras ir naudingas kolonijai keliamas reikalas buvo remiamas ir palaikomas, o kenksmingam ir nepageidaujamam veiksmui nepagailėjo aštrių žodžių. "Lietuvių Aidas Brazilijoje" buvo karštas bendro darbo pritarėjas; rėmė bile kokią tarporganizacinę kultūriniam, ekonominiam bei tautiniam darbui, pasireiškusią naudingą mintį ir už ją kovojė. Tokiais atvejais, be abejo, nestigo ir priešingų vėjų, dėl kurių, dažniausiai, geri sumanymai būdavo palaidojami kolonijos nenaudai. O tokių pavyzdžių turėjome daug. Vieną tokį charakteringą pavyzdį norime pavaizduoti šiuo momentu, sutapus su 7-ta Imigrantų paroda São Paulo mieste, 1938 m. birželio mėn., prie kurios lietuviai rengėjai šaukėsi visų lietuvių prie jos prisidėti eksponatais, darbu ir kt. kuo, lankantis parodos lietuvių

IŠNUOMOJAMAS

kambarys turistams, norintiems savaitgalius ar atostogas praleisti Santų kurorte. Teirautis: Rua Godofredo Fraga, No.173, José Menino, 11100 Santos. Tel. 37-1913

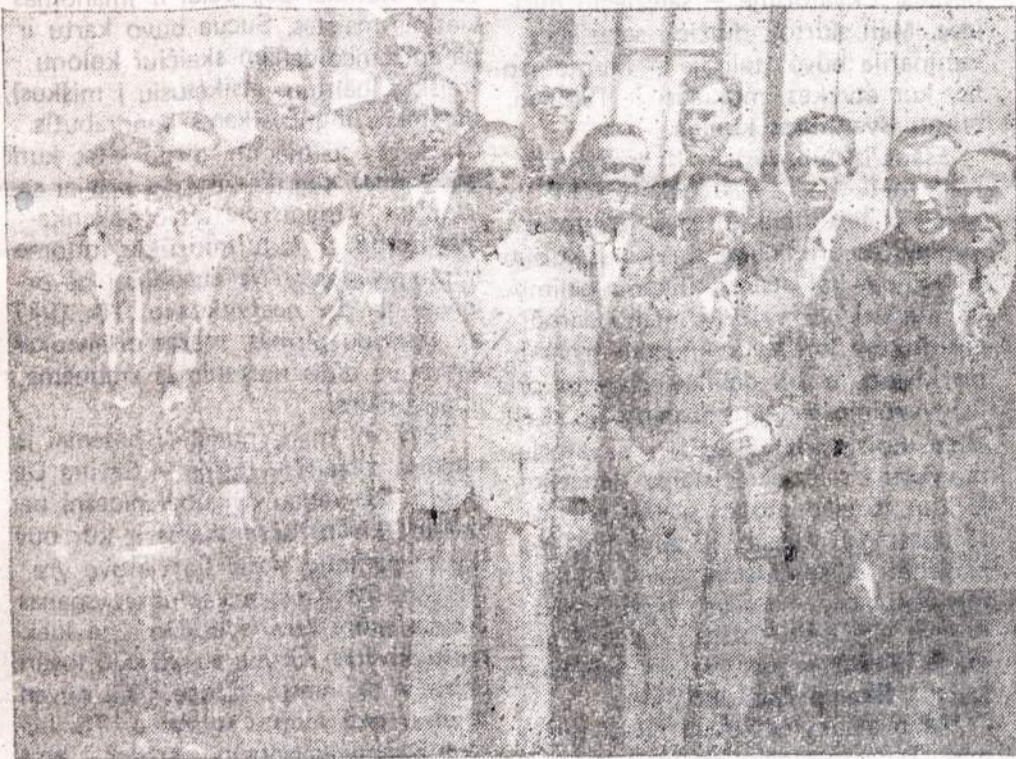
paviljoną, išsineštų "puikiausią įspūdį apie mūsų Tėvynės kultūrą, meną ir papročius".

* * *

1937 metais São Paulo estado vyriausybė ruošė Imigrantų Parodą 50 metų imigracijos sukakčiai paminėti. Oficialiai imigracija į São Paulo prasidėjo 1887 metais. Šioje parodoje dalyvauti buvo kviečiami, per savo atstovybes, visų tautų mažumos. Be abejo lietuviai, per savo konsulą taip pat gavo kvietimą. Paroda buvo ruošiamą D. Pedro II parke, prie Darbo departamento rūmų, kur šiandieną veikia I-oji São Paulo Delegacija. "Lietuvių Aidas Brazilijoje" matydamas trumpą laiką iki parodos atidarymo, apeliavo į konsulatą, kad imtųsi žygių ir iniciatyvos sukviesti S. Paulyje veikiančias lietuviškas organizacijas ir spaudą pasitarti dėl parodos, kad bendromis jėgomis, esant tokiai progai, ir lietuviai galėtų pasirodyti pasauliui su savo išdirbiniais, ir tautiniais meno eksponatais, o taip pat suruošti Lietuvių Dieną su dainomis ir tautiniais šokiais.

Kadangi paroda turėjo įvykti 1937 m. kovo, balandžio ir gegužės mėnesiais, reikėjo skubiai dėl to tartis viems ir prie jos ruošti: rezervuoti vietą, nustatyti jos plotą, rinkti eksponatus, organizuoti chorus ir kitus tuo reikalu surištus darbus laiku atlikti. Be to, parodos rengėjai nustatė terminą rezervuoti pasirinktą plotą. Konsulas P. Gaučys "Lietuvių Aido Brazilijoje" paragintas, tų pačių metų sausio mėn. 17 d. sukviėtė konsulatan veikiančių lietuvių organizacijų ir spaudos atstovų pasitarimą parodos reikalui. Atstovai pripažino būtiną reikalą ir svarbą viešai lietuviams pasirodyti drauge su kitų tautų mažumomis ir džiaugėsi galimybe pasirodyti su savo "lietuviška seklyčia", kurioje atsispindėtų lietuvių tautinis menas, papročiai, tradicijos ir kitos tautinės ypatybės. Atsirado proga kitiems įrodyti, jog esame lietuviai, lietuvių tautos dalis, o ne ten kokie "ungarežai", kaip dažnai dar buvome vadinami.

Šiame posėdyje dalyvavo beveik visos organizacijos, spaudos ir chorų atstovai. Nesiteikė, tačiau, būti šiame susirinkime "inteligentų klubas" (iš Bandeirantes) ir laikraščio "Lietuvis" redaktorius. Susirinkę nutarė, nedelsiant, imtis darbo. Sudarytas parodai

BRAZILIJOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ IR SPAUDOS ATSTOVŲ PASITARIMAS LIETUVOS KONSULTE BENDRAVIMO REIKALU.

Čia matome Brazilijos lietuvių organizacijų ir spaudos atstovus, su konsulu P. Gaučiu priešaky, susirinkusius konsulate pasitarti dėl Imigracijos Parodos dalyvavimo ir kitus tarporganizacinio bendravimo reikalus apsvaistyti. Matome iš dešinės į kairę, pirmoje eilėje: V. Riškus – Vysk. M. Valančiaus mokyklos atstovas; Prel. P. Ragažinskas – Katalikų Bendruomenės atstovas; A. Dutkus – Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro atstovas; kons. P. Gaučys; F. Čemarka – Koop. Grūdo atstovas; ir St. Vinkauskas – Dr. V. Kudirkos mokyklos atstovas; antroje eilėje iš dešinės į kairę – P. Storpirštis – žurnalo "Rytas" atstovas; J. Ramanauskas – Rio de Janeiro Vilnies draugijos atstovas; K. Uckus – Laikraščio "Lietuvių Aidas Brazilijoje" atstovas; J. Masiulis – Vilties S-gos atstovas; trečioje eilėje iš dešinės į kairę J. Blažūčys – Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelio Rytas atstovas; J. Šukys – Vilties Sąjungos atstovas; I. Norbutas ir P. Rutkauskas Vila Belos choro atstovai. (Šioje nuotraukoje trūksta Lietuvių S-gos Brazilijoje atstovų L. Gaigalo ir Ed. Pažeros, o kun. Arminas atstovą: laikraštį "Šviesa" buvo fotografu).

uošti komitetas, kurio garbės pirminku išrinktas konsulas Povilas Gaučys, o nariais – Feliksas Čemarka – pirminku, Antanas Dutkus – sekretorium ir Lioginas Gaigalas – išdinininku. Šiam darbui didelį entuziazmą parodė laikraštis "Lietuvių Aidas Brazilijoje" ir 397 numeris rašė: "... Vienybėje gimsta nepalaužiama jėga, vienybė sukuria didelius darbus, vienybėje nyksta blogis ir gimsta gėris. Tik vieninga lietuvių išeivija gali įstengti pašalinti visas negeroves ir nutiesti kelius šviesesniai rytojui". Čia reikia pastebėti, kodėl "Lietuvių Aidas Brazilijoje" taip šlovina vienybę ir joje mato laimingą gyvenimą. Kai daugelis dar prisimena, anais laikais tarp organizacijų ir ypač tarp tuolaikinės spaudos, tarp kolonijos ir oficialių įstaigų nebuvo bendradarbiavimo, viešpatavo nesutikimas, barniai ir užgauliojimai.

Po pirmojo posėdžio konsulate buvo tikėtasi, jog nuotaikos kolonijoje pasikeis gerojėn pusėn, Tačiau taip neįvyko. Jau antrame atstovų susirinkime buvo galima just, kad darbas nesivystys taip, kaip daugumas galvojo ir laukė.

Sudarytas komitetas pradėjo savo darbą. Nustatė programą, paskelbė ją spaudoje visų lietuvių žiniai kviesdamas kuo skaitlingiausiai ruošti parodą, ypač prie Lietuvių Dienos su daina ir šokiais. Chorų vedėjas J. Stankūnas paskelbė laikraštyje kvietimą ir paraginimą: "Kviečiu visus lietuvininkus – dalyvavusius ir esamus choristus, prie dainos, kad toji iškilmingai valandą – São Paulo parodoje D. Pedro II – sugaustų mūsų dainos aidai galingai ir gražiai. Dainavo jis būdamas gimtini, dainuot nepaliaus ir čionai. São Paulo kalbami lai išgirsta, kad lietuvių daina nemiršta".

Entuziazmas buvo didelis. Gandas pasklido plačiai. Konsulas sušaukė antrą atstovų posėdį, kad galutinai nustatytų darbo gaires, parodos planą, sužinotų tikrai Lietuvių Dienai datą ir, bendrai, visas pasirodymui reikalingas sąlygas ir su tuo surištas išlaidas. Antrame posėdyje "lietuviškų namų" (Bandeirantės mokyklų mokytojai ir kt.) atstovai pradėjo traukti atgal. Išdinininkas L. Gaigalas čia pat viešai atsistatydino, o mokytojas E. Pažėra, besvarstant parodos detales, pareiškė "Nejuokinkime žmonių". Lietuvių Sąjungos organas, kurio faktiniu leidėju buvo DULRAS (Draugija Užsienio Lietuviams Remti), pradžioje pats pirmas iškėlęs būtinumą parodoje dalyvauti, griežtai pakeitė parodos reikalavimus savo nuomonę ir laikraštyje pradėjo "pamokslauti", nuvertindamas lietuvių pasiryžimą iki paskutiniųjų "Lietuvis" 1937 m. vasario m. nr.

424, tarp kita ko, rašė: "... Lietuviai tam tikslui jokių kapitalų neturi. Neturime lietuvių stambesnių pramoninkų, prekybininkų, nei fabrikantų. Pati lietuvių kolonija irgi nieko ypatingo neturi, su kuo galima būtų tokioje didelėje parodoje pasirodyti... Visgi nežiūrint į tai, mūsų kolonijoje atsirado iniciatorių, kurie lyg ką tik iš miego pabudę, ėmė svajoti apie Lietuvos "išgarsinimą" minėtoje parodoje... Ir štai siurprizas, "Lietuviui" parašius, kad lietuviai parodoje nedalyvaus, "Šviesoje" ir "Aide" pasirodė F. Čemarkas, A. Dutkus, J. Stankūnas, J. Tamoševičiaus ir F. Girdausko viešas pareiškimas, kad lietuviai parodoje dalyvausią, nedalyvausiant tik Lietuvių Sąjunga Brazilijoje. Pareiškime visai teisingai pasakyta: Lietuvių Sąjunga Brazilijoje nedalyvaus. Ir ne tik Sąjunga, bet ir kiekvienas lietuvis, kuriam yra brangus Lietuvos ir lietuvių geras vardas, nesutiks jį sukompromituoti svetimtaučių akyse, parodoje dalyvaudamas. Su pasirodžiu, be lėšų, be nieko įsti ten su savo m i z e r i j a..., yra ne kas kitas, kaip Lietuvos ir lietuvių vardo kompromitacija ir pažeminimas. Su lietuviško krupniko bonka, viena kita tautine juosta, drobinu rankšluosčiu ir kita smulkmena, pasaulio nenustebinsime, o tik parodysime save didžiausiais skurdžiais, pusiau laukiniais ir pasigailėjimo vertais žmonėmis prieš kitus..."

Tokios rekomendacijos davė, prieš 46 metus, Lietuvių Sąjungos Brazilijoje leidžiamas ir DULRAS iš Lietuvos finansuojamas laikraštis "Lietuvis". Vieton stiprinti vieningą bendrą darbą, kaip tai darė "Lietuvių Aidas Brazilijoje", jįsai buvo sprogdinamas paniekos be pašaipos žodžiais. Lietuvių pasirodymas Didžiojoje São Paulo Imigrantų Parodoje neįvyko. Išaiškintu nepasisekimo priežastis įvykdyti sumanymą, Parodos rengimo Komiteto valdyba – Feliksas Čemarka, Antanas Dutkus ir Juozas Stankūnas ir chorų meistrai – Feliksas Girdauskas ir J. Tamoševičius, – visi pasirašė nutarimą, įpusėjusį darbą užbaigti viešu pareiškimu.

* * *

1983 metų 7-toji Imigrantų paroda bendromis jėgomis buvo suruošta ir baigėsi gražiai. Palyginę ją su 1938 met. Paroda, pastebėsime, kad visų sutarimu, su pačia "mizerija", su tomis pačiomis tautinėmis juostomis, su rankšluosčiais, tautiniais apdarais ir tuo pačiu bonkos krupniku, kas anuo laiku taip skaudžiai buvo niekinama, 7-tojoje São Paulo Imigrantų parodoje lietuviai pasirodė ne "kaip laukiniai", o kaip civilizotos tautos žmonės, geriausias atestacijas apturdami, kaip tai pažymi "Mūsų Lietuva"

(Toliau bus: "Lietuvis", "Giedra", "Šviesa" ir kt.)

V. Gytis

VIENUOLYNO AIDAI

Ten už lango ilgis rožės –
Verkia vakaro tyloje.
Paslaptingas dausų grožis
Rožės į save vilioja.

Su žvaigždutėmis kalba menuo
Meiliai šypsosi nakčia...
Aš vienuolis tarp šių sienų
Gailiai raudu paslaptis.

Ak, kur dingot, meilės dienos,
Kur svajonės ir sapnai?
Vienuolino niūrios sienos
Jas uždare amžinai...

Ten, toli, ant kalno pušys
Meldžias vakaro tyloje...
Man krūtinėj plaka – mūsų
Širdis merdinti gėloje.

Ak, auksiniai vakarėliai,
Meile dvelkianti naktuze –
Dar sugrižkit valandėlei
Mano mylinčion širdužėn.

Dar sugrižkit, nors minulei
Mano mylinčion širdužėn,
Guoskit sielą man šią naktį,
Sekit pasaką gamtužės...

Kad pakilčiau aš aukštybėn –
Saulės veidą išbučiuočiau,
Šypsančiam aukštai žvaigždynui
Meilės dainą uždainuočiau...

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

TRADUTOR PÚBLICO JURAMENTADO

Prof. Waldomiro Constantino Hawrysz

LICENCIADO PELA FACULDADE DE FILOSOFIA, CIÊNCIAS E LETRAS DA UNIVERSIDADE DE SÃO PAULO – PORTUGUÊS – LATIM – GREGO

TRADUÇÕES: Públicas, Comerciais, Científicas e Técnicas. Latim, Polonês, Russo, Ucrainiano, Iugoslavo, Tcheco, Bulgaro, Lituano, Italiano, Espanhol, Francês, Inglês e Alemão.

OFÍCIO: Pça. Patriarca, 78 – 4º andar – Sala 43 – Fone: 35-1779

Residência: Rua das Tordesilhas, 194 – Alto da Lapa – São Paulo

Halina Mošinskienė

PAGERBTA LIETUVĖ IZRAELYJE

Medelio sodinimo išklmė Teisulių alėjoje ir lietuviška programa Jeruzalėje

Kaip pažinti orauostyje žmogų, atėjusį pasitikti, ir kurio nesu niekada mačiusi? Čia dar kartą patvirtinsiu, kad nuojauta neapgauna.

Esame Ben Gurion orauostyje Tel Avive. Žmonių daug. Kalba nesuprantama – hebrajų ir arabų. Valdininkai kalba laisvai angliškai, bet mums jų pagalbos nereikėjo, nes telegramoje pranešėme, kad "vyras dėvės "raudoną švarką". Stebiu pasitinkančių veidus. Matau moterį, besistengiančią pro minią kažką surasti, o gal tą "raudoną švarką"? Ji laiko rankose raudonų gvazdikų puokštę. Miniai praretėjus, stengiuosi prisiartinti prie barjero. Ji pastebi mane ir iškelia baltą popierių, ant kurio didelėmis raidėmis užrašyta lietuviškai: "Sveiki atvykę". Pamoju jau ranka ir po kiek laiko puolu į glėbį Saros Goldmanaitės Finklebrand. Džiaugsmas ir nesuvaldomo susijaudinimo ašaros...

Išgelbėtosios namuose

Praėję munitinę, sukrauname lagaminus į jos sūnaus automobilį ir skubiai vykstame į Haifą. Po 1,5 valandos jau esame Saros bute. Ant sienų – vien tik Čiurlionio įrėmintos reprodukcijos. Medžio dirbiniai – iš Lietuvos. Čia mus pasitinka jos marti Ida su dukrele paugle. Atvyksta ir Betsheba Taboryskij, toji pati "Mariana", kurią man pasisekė išgelbėti nuo nacių teroro. Ji yra pagrindinė liudytoja Yad Vashem tų lietuvių, kurie gelbėjo pavienius žydus ir su šeimomis. Ji nurodė mano pavardę tarp kitų, jau anksčiau pagerbtų. Žiūriu į jos veidą ir atpažįstu tas pačias dideles mėlynas akis, tą žavią šypseną, tik tamsūs plaukai dabar visai balti ir rankoje lazdelė, nes jai sunku vaikščioti. Žodžiai sustingsta neištarti, bet jausmai prasiveržia karštame pasibučiavime. Esu laiminga matydama ją gyvą.

Sveikiname**KUN MARTYNĄ GAIDĮ, SDB**

minintį 40 metų kunigystės sukaktį ir jam linkime gausios Aukščiausiojo palaimos

BL Kunigų Vienybės vardu

kun. Pr. Gavėnas

Prie gausiai paruošto stalo užsimezga kalba. Kalbame lietuviškai, o kas kiek primiršęs įterpia lenkišką ar rusišką žodį. Beba čia pat jau planuojai visai savaitę programą – iki gegužės 24 d. turime daug laiko, nes atvykome gegužės 9 dieną.

Apylinkėse ir kibuce

Pirmiausia susipažinome su Haifos pajūriu ir apylinkėmis. Aplankėme Mount Carmel, kur gyvena pasiturintieji nuosavose vilose, apsuptose gausios augmenijos ir nuostabių gėlynų. Ten yra ir universiteto technikumai didžiuliai kvartalai su moderniais įrengimais ir butais studentams. Pačioje kalno viršūnėje aplankome Mt. Carmel vienuolyną ir kuklią šventovę Stella Maris. Nuostabus vaizdas žalume skętančio miesto ir neaprėpiamų Viduržemio jūros plotų. Su ponu Taborysky (iš Vilniaus) nuvykome į Cezarėją, kur aplankėme romėnų paliktosios tvirtovės griuvėsius. Važiuojame pro bananų plantacijas, pro arabų kaimus ir miestelius, nepasižyminčius nei švara, nei tvarka. Tą skirtumą galima visame Izraelyje pastebėti.

Po kelių dienų išvykome drauge su Sara poilsio į kibucą Beit Zera, kur susitikome su Lietuvos žydais, atvykusiais į šį Jordano slėnį prieš 50 su viršum metų ir pionierišku darbu jį pavertusiais "žemišku rojumi".

Atvykome gegužės 13 d. sostinės Jeruzalės minėjimo vakarą. Čia mus pristatė susirinkusiems prie bendrų stalų kaip garbingais svečius lietuvius, atvykusius iš Brazilijos. (Tame kibuce yra 850 asmenų).

Viešėjome 5 dienas. Gyvenome pas

Chajmą Arad, dar prieš karą atvykusią į šį kibucą, kurio du sūnūs žuvo kare su arabais. Valgėme daug su visais bendroje valgykloje, ir viskas buvo ne mokamai. Lankėme kitus kaimyninius ir daug didesnius kibucus, prie Galilėjos ežero istorines vietas Tiberiją, Kafarnaumą ir kitas. Apsišlaksčiau skaidriuoju Jordano vandeniui, kuriuo šv. Jonas Jėzų krikštijo. Lyg sapne atgijo labai tolima praeitis, baangi visai žmonijai.

Turėjome čia ir specialią popietę, skirtą vyresnio amžiaus žmonėms iš Lietuvos. Čia jie visi stengėsi kalbėti lietuviškai, pasakojo savo šviesius jau nystės prisiminimus, deklamavo Maijoną, prisiminė ir liaudies dainas. Išlydėjo mus su pagarba ir dovanomis.

Išklmė Jeruzalėje

Gegužės 20 d. išvykome autobusu į Jeruzalę. Čia mus pasitiko dr. J. Štarkas su žmona (įjėdu prieš 10 metų atvyko iš Vilniaus). Apsistojome jau iš anksto užsakytame ir apmokėtame vokiečių seselių pensijone "Hospice St. Charles", europietiška kvartale, kur turėjome puikų ir patogų kambarį, su pilnu išlaikymu mūsų draugų apmokėta. Čia susipažinome su kitais izraelitais iš Lietuvos, kurie mus vežiojo po svarbesnes vietas, bet Jeruzalei aprašyti reikia atskiro straipsnio. Aplankėm Betlėjų, kuriame gyvena tikrai arabai, prisiglaudėme širdimi prie prakartėlės, nors ten iš tikro sios jau nieko nelikę.

Gegužės 24 d. 11 v.r., nuvykome į Yad Vashem memorialinę vietą, kur įvyko speciali medelio sodinimo išklmė. Mauzolėjuje, pastatytame iš sunkaus granito, atminimui 6 milijonų žydų (iš jų 1.500.000 vaikų), nužudytų vokiečių nacių siautėjimo laikais, susirinko apie 80 asmenų – Lietuvos žydų. Jų tarpe ir aš su savo vyru Algirdu. Atitvertose žemiau juodo granito grindyse – 6 milijonai ply-

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ, 8 VAL VAKARO, V. ZELINOS BAŽNYČIOJE VYKSTA CHARIZMATINIO SAJŪDŽIO LIETUVIŠKOS GRUPĖS MALDŲS VALANDA. VISKAS VYKSTA LIETUVIŠKAI, BETKAS GALI DALYVAUTI.

AR JAU TURITE ĮSIGIJĘ ŠIAS JUO STELES?**L.K.BENDRUOMENĖS CHORO KONCERTAS 1980****DAUGDAUG DAINELIŲ***Gražiausios ir populiariausios lietuviškos dainos***RAUDONA ROŽĖ – Senų ir naujų dainų rinkinys****GEGUŽINĖ – Tradicinės subatvakario dainos ir šokiai****ŽAVINGOS NAKTYS – Visų mėgiama šokių muzika****G GERIAUSIA DOVANA TĖVŲ DIENOS PROGA**

Rua Juatindiba 28 – Pque da Moóca – Fone 273-0338

ty, jose inkrustuoti pilkomis raidėmis pavadinimai visų naikinamųjų vietovių: Auschwitz, Buchenwald, Treblinka, Baby Jar, Ponary... Dešinėje švyti prietemoje "amžinoji liepsnelė" simboliškoje geležinėje ugninėje (aukute), vaizduojančioje sunaikinimą.

Spaudos ir radijo atstovams dalyvaujant, Yad Vashem iškilmės vadovas iššaukia mano pavardę ir palydi mane laipteliais žemyn prie aukuro. Jis taip pat iššaukia mano vyrą ir Bebę Taborysky bei gimines tų, kurie buvo mano išgelbėti. Visiška tyla. Atėina rabinas su pamaldų apranga, atsistoja ties pakilia marmuro plokšte, vaizduojančia antkapį, ir gieda "Kadiš" malda! Visų veidais ritasi ašaros, jos krenta skausmo rasa aht juodų plytelių galingos raudos gaudime. Paskutinis šauksmas į Visagalį Dievą sudrebina granito sienas ir staiga – absoliuti tyla, rodos, mirties angelas praskrido...

Vadovas paduoda man geležinę lazdelę. Ją paspaudus, aukure suliepsnoja ugnis. Tuo būdu man suteikta garbė uždegti "amžinąją ugnį". Susijaudinimui aprimus, visi einame į "Atminimų kalną", kur Pasaulio teisuolių alėjoje pasodinti lieknos pušaitės daigai ir jį palaistau. Greta jau įbesta metalinė lentelė su įgravuotu įrašu: "Halina Mošinskas – LITHUANIA". Tai 16-tas lietuviškas medelis. O galėtų jų būti daug daugiau.

Programos salėje

Iš ten grįžtame į salę, kur visai prigramai vadovavo lietuvių kalba Chaja Lifscaitė (išgelbėta Sofijos Binkienės iš Kauno geto.), Yad Vashem Lietuvos skryčiaus vedėja.

Po įvairių prakalbų man įteiktas Pasaulio teisuolių diplomą prancūzų ir hebrajų kalba bei medalis su įrašu: "Halina Mošinskis – dėkinga žydų tauta". Buvau labai sujudinta, padėkojau trumpa kalba, užbaigdama savo senelės Liudvikos Didžiulienės Žmonos žodžiais: "Džiaugiuosį kuomet galiu nors vienam žmogui ašaras nušluostyti. Tai nedaug, tai kaip lašas mariose. Bet jeigu kiekvienas iš

SHELL
AUTO-POSTO
GUARUJA

ALGIRDAS SLIESORAITIS
Savininkas

Av. Puglisi, 550

(Esq. da Rua Buenos Aires)

GUARUJÁ Fone 86-6789

Vaidas iš paskutinės Imigrantų Kultūrinės Parodos Ibirapueroj. Audra Remenciūtė lankytojus supažindina su lietuviškais gintaro darbiniais. A.Valavičienės nuotr.

mūsų nušluostytų ašaras nors vienam varguoliui, tai jau būtų lengviau gyventi". Čia susilaukiau daug sveikinimų, dovanėlių, kiekvienas spaudė man ranką be pykčio, be pagiežos Lietuvai. Dėkojo man, o aš jaučiau, kad tokių kaip aš, ir daug vertingesnių, buvo šimtai. Deja jie liko bevardžiai taiko ir aplinkybių verdenėse

Su rašytojais

Iš Jeruzalės išvykome į Tel Avivą. Čia "panevėziečiai" suruošė mums priėmimą su specialiu pagarbimu. Jeiko susipažinti su poetu H. Ošerovičium, parašiusiu hebraiškai poemą "Mano Panevėžys", su Iechoku Meru, rašančiu lietuviškai romanus, ir su kitais intelektualais bei inteligentais. Čia yra Lietuvos Žydų Sąjunga Izraelyje, kuri leidžia savo laikraštį.

Patyrėme visur daug nuoširdumo, vaišingumo ir dėkingumo, daug pamatėme, daug naujo ir įdomaus sužinojome. Supratau, kad gyventa tikrai neveltui.

Sugrįžę į Haifą, dar suspėjome aplankyti Nazaretą Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo baziliką, kurioje nuoširdžiai dėkojau Jai už globą ir tuos laimingus momentus, išgyventus Izraelyje.

Tada Tel Avive draugu palydimi atsiveikinome su visais Ben Guriono orauostyje skrydžiui į Romą. Iš čia grįžome į kasdienišką gyvenimą Brazilijoje, kur laukė "namai". Tikiuosi iš ten pateikti spaudai išsamesnių straipsnių apie kibucus, Jeruzalę, kelionę į Egiptą ir kt.

• Lietuvių šeimos kalba yra lietuvių kalba

AUTO BORRACHARIA

SOB NOVA
DIREÇÃO

A. J. Kublickas

CONSERTOS EM GERAL...

VENDAS DE: PNEUS NOVOS, RECAUCHUTADOS E USADOS.
CÂMERAS NOVAS E USADAS.

CARGAS DE BATERÍAS, SOLUÇÃO, ETC.

Rua Tamuanas, 8 – (Esquina com a Av. Zelina) – São Paulo - Brasil

MŪSŲ ŽINIOS

REKULEKCIJOS LIETUVIAMS

V Zelinos šv. Juozapo parapija rengia rugpiūčio 6 ir 7 dienomis rekulekijas Atibajoj LITUANIKOJ. Rekulekijas praves kun. Juozas Šeškevičius.

Kaip praeitais metais visiems patiko, tai tikimės, kad šiemet dar daugiau žmonių pasinaudos šia proga dvasiniai atsinaujinti. Dėl informacijų kreiptis į kleboniją telefonu 63-5975 arba vakarais pas Oną Koralon telefonu 63-8413.

ARKIVYSK. J. MATULAITIS PORTUGALIŠKAI

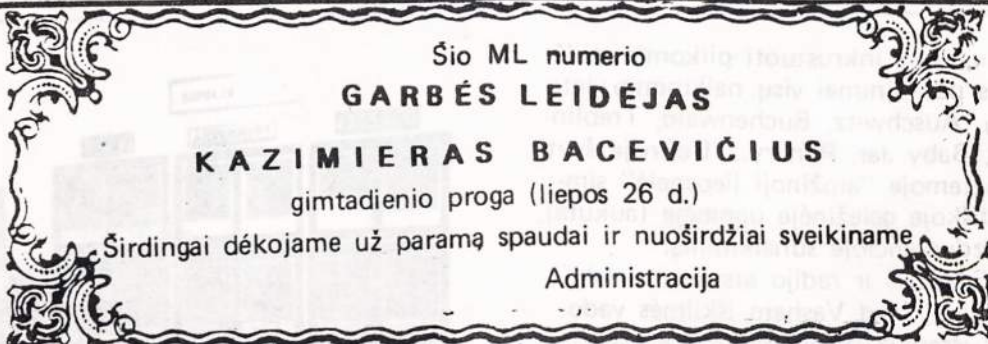
Marijonai, turintys savo instituciją Kuritiboj (Paranoj), paruošė ir išleido lapiuką su informacija apie Dievo Tarną arkivysk. JURGĮ MATULEVIČIŲ - MATULAITĮ portugališkai. Jame trumpai pristatytas Dievo Tarno gyvenimas ir jo asmuo, bei ištrauka iš jo "Dvasinio dienoraščio" su malda dėl jo aukštino altorijų garbės ir prašymu kokios reikalingos malonės.

Lapiukas nemokamai dalijamas šv. Kazimiero p-jos klebonijoje. Galima kreiptis ir tiesiogiai šiuo adresu:

Padres Marianos
Cx. P. 9133
80.000 Curitiba, PR.

SERVO DE DEUS
ARCEBISPO
JORGE MATULAITIS
RENOVADOR
DA CONGREGAÇÃO
DOS PADRES MARIANOS

Šio ML numerio GARBĖS LEIDĖJAS

KAZIMIERAS BACEVIČIUS

gimtadienio proga (liepos 26 d.)

Širdingai dėkojame už paramą spaudai ir nuoširdžiai sveikiname Administraciją

POPIEŽIUS ATNAŠAUS MIŠIAS LIETUVIAMS

Romos šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties komiteto koordinatorius prel. L. Tulaba praneša, kad gautas užtikrinimas, jog Šventas Tėvas 1984 kovo 4 d. Šv. Kazimiero jubilėjaus proga atlaikys šv. Petro Bazilikoje iškilmingas Mišias.

Tą sekmadienį, popiežius Jonas Paulius II šiomis Mišiomis ir pritaikytu pamokslu pagerbs Bažnyčios šventąjį, Lietuvos karalaitį, jaunimo globėją – Šv. Kazimierą.

Lietuviai dalyvaus in corpore popiežiaus audiencijoje. Ta proga pasaulio lietuviai organizuotai vyksta į Romą.

Dentriniam Šv. Kazimiero sukakčių komitetui vadovauja pirmininkas Vytautas Volertas iš Philadelphijos.

Visais Šv. Kazimiero metų reikalais kreipiamasi į Šv. Kazimiero sukakčių komitetą, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207, USA.

SUSIKAUPIMO VALANDA

Mokoje, šv. Kazimiero parapijos koplyčioje, liepos 24 dieną buvo pradėta mėnesinė susikaupimo valanda – adoracija prieš išstatytą Švč. Sakramentą. Ji susideda iš maldų, giesmių, skaitymų, asmeninio apmąstymo.

Tokia susikaupimo valanda Mokoje numatyta kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį, 4 val. po pietų. Visi tikintieji gali dalyvauti.

Tos pačios parapijos patalpose kiekvieną antradienį, 14,30 val. vyksta charizmatinio sąjūdžio susitikimo valanda. Ir čia betkas gali dalyvauti.

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Aleksas GRABAUSKAS	Cr. 5.000,00
Eddrikas GUZIKASKAS	5.000,00
Pedro SINKEVICIO	Cr. 3.000,00
Balys ADAMAVIČIUS	Cr. 5.000,00
Sofia DUTKUS	Cr. 5.000,00
Konstancia PAVILAVIČIENĖ	Cr. 3.500,00
Stasys GIMBUTIS	Cr. 3.500,00
Regina GUGELIS	Cr. 5.000,00

SKAITYK IR PLATINK

"MŪSŲ LIETUVA"

iš Rio...

E. Petratis

Liepos 9-tą susirinko "Pavergtų Tautų" atstovai ir jų kolonijų Rio de Janeiro nariai. Lietuvių būta apie 20 t.y. daugiau negu kitų tautų. Gražiai atstovavo mūsų tautą panelės Vyčaitės ir Saurusaitytės, dėvėdamos tautinius rūbus.

Liūdna žinia pasiekė mus, kurios tiesa, jau kiek laiko laikėme.

Rio de Janeiro (Niteroi) 1983.7 / mirė kauniškis Pranas Opas, 93 metų, buvęs Kauno rangovas. Dideliame nuliūdime liko duktė Gražina Opaite Boleckienė ir jo du anūkai: George Alexandre ir Marina.

Išėkis ramybėje, mielas Prana, nes Tavo gyvenimas nebuvo lengvas

Duque de Caxias mieste, netoli Rio, pasimirė lietuvis Antanas Aleksandravičius. Paliko anūką, kuris gyvena Rio ir čia dirba. Velionis buvo spiritistas ir nesirodydavo katalikų pamaldose bei subuvimuose. Buvo net spiritistų kažkoks "pastorius" Tu duoda jam Dievas amžiną atilį

SALPOS RATELIS

Šiuo laikotarpiu (birželio - liepos mėn.) prie ŠALPOS RATELIO prisidėjo savo įnašu

Dz. Saulytis (birž. liep.)	Cr. 1.000,00
Alb. Budrevičius	Cr. 5.000,00
Jonas Jakatanvisky	Cr. 2.000,00
BL Sąjunga-Alliança (birž. - liep.)	Cr. 40.000,00

ŠALPOS RATELIO rėmėjams lauksiai atlygina Viešpats!

ML-voS PLATINIMAS V. ZELINOJ

Daugumas V. Zelinos ir V. Belos ML skaitytojų pasiima laikraštį Vyto bare arba klebonijoje. ML administracija širdingai dėkoja klebonui kun. Juozui Šeškevičiui ir Antaninai Gudačienei už šį pažinimą, o taip pat Vytui Tyjūnėliui ir Armandui.

Jei kas daugiau norėtų atsiimti ML V. Zelinoj bare, klebonijoje arba spaustuvė, prašoma pranešti redakcijai.